

TOIMITUKSELTA
FRÅN REDAKTIONEN

Terveiset ”Amerikan- kirjeenvaihtajalta”

OLLI SAUKKO

Terveiset Yhdysvalloista!

Olen viime kuukaudet hoitanut kirja-arviotoimittajan tehtäviäni Pohjois-Carolinasta käsin. University of North Carolina at Chapel Hill (UNC) ja sen juutalaisuuden tutkimuksen keskus on ollut akateeminen kotini tämän syyskauden ajan. Lisäksi olen tutustunut uskonnotutkimuksen ja Amerikan tutkimuksen osastojen tutkijoihin. Vehreä ja viihtyisä kampusalue lienee tyypillinen amerikkalaiselle yliopistolle: oravia on satoja ja nurmikoita reunustavat eri-ikäiset ja vaihtelevassa kunnossa olevat yliopistorakennukset eri mallisine pylväineen.

Täkäläisten kollegojen kanssa käymieni keskustelujen perusteella vaikuttaa siltä, että suomalaisten teologioiden tuotannosta tunnetaan parhaiten eksegeettistä tutkimusta. Täällä kenenkään tutkimusala ei tosin ole ”Exegetics” tai edes ”Biblical Studies” vaan ”Ancient Mediterranean”, jonka alle mahtuu kaikki Heprealaisesta Raamatusta ja klassisten kielten opiskelusta arkeologiaan ja myöhäisantiikin aikaan.

Suomalaisten raamatuntutkijoiden tunnettuus selittyy heidän aktiivisella osallistumisellaan Society of Biblical Literature -järjestön (SBL) vuosittaisiin konferensseihin. Konferenssit järjestetään yhteistyössä American Academy of Religion -organisaation (AAR) kanssa ja ne kokoavat tavallisesti yhdessä yli 10 000 osallistujaa ympäri maailman. Vaikka pandemian jälkivaikutus näkyy osallistujamäärissä, oli suomalaisilla jälleen hyvä edustus tänä vuonna Denverissä, Coloradossa järjestettävässä tapahtumassa.

Kokemukseni mukaan paikallisissa kirjakaupoissa uskonnotutkimus ei ole erityisen vahvasti esillä, uskonnon yhteiskunnallisia vaikutuksia koskevia tutkimuksia lukuun ottamatta. Sen sijaan kristilliset elämäntaito-oppaat ja kristillinen fiktio ovat suosittua kirjallisuutta. Suomalainen uskonnotutkimus loistaa poissaolollaan, mutta jonkin verran muuta suomalaisväriä näkyy. Mia Kankimäen teoksen *Naiset, joita ajattelen öisin* englanninnos löytyy Chapel Hillin parhaan (ja ainoan) kirjakahvilan Epiloguen esseehylystä. Sen lisäksi Oxfordissa työskentelevän Pohjois-Amerikan historian professorin Pekka Hämäläisen vastikään julkaistu teos *Indigenous Continent* on tänä syksynä ollut näkyvästi esillä monissa liikkeissä. Kirjan lähtökohta sopii erinomaisesti akateemisten ja progressiivisten kirjakauppojen linjaan, sillä kyseessä on laaja kokonaisesitys Pohjois-Amerikan mantereen historiasta alueen alkuperäiskansojen näkökulmasta.

Myös University of North Carolina ja sen uskontojen tutkimus vaikuttaa useimpien merkittävien amerikkalaisten yliopistojen tavoin progressiiviselta. Olen päässyt syksyn mittaan osallistumaan uskonnontutkijoiden monitieteiseen ”Religion and Theory” -lukupiiriin, jossa kuukausittain kokoonnutaan jonkun osaston työntekijän kotiin keskustelemaan yhdessä luetusta tutkimuskirjallisuudesta. Ryhmä on tietävästi perustettu jo 1980-luvulla naapuriyliopistossa Dukessa. Tähän mennessä syksyn kokoontumisissa on keskusteltu muun muassa affektiteoriasta sekä pakistanilaisia fakiireja käsittelevästä etnografisesta tutkimuksesta, joka lähestyi kohdettaan queer-näkökulmasta.

Vastaavaa teologiset tieteenalarajat ylittävää ja vapaamuotoista keskustelua uskonnontutkimuksen teorioista ja metodeista olisi ilo nähdä enemmän myös Suomessa. Pohjoiscarolinalaiset ottivat tämän asiakseen jo muutama vuosikymmen sitten, minkä vaikutukset kuuluvat erään paikallisen kollegan tokaisusta: ”UNC is strong with theory.” Ehkäpä olisi aika perustaa myös meille oma ”Uskonto ja teoria” -lukupiiri. Kuka lähtee mukaan?